

สภาพทั่วไปของอำเภอสติงพระ (อำเภอสติงพระ. 2551 : 2-6)

อำเภอสติงพระ ตั้งอยู่ตอนกลางของขอบคาบสมุทรสติงพระ ห่างจากตัวจังหวัดไปทางทิศเหนือประมาณ 53 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 120 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 75,000 ไร่ มีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับอำเภอระโนด อำเภอกระแสสินธุ์ จังหวัดสงขลา
ทิศใต้	ติดต่อกับอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับอ่าวไทย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับทะเลสาบสงขลา

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศ โดยทั่วไปเป็นที่ราบต่ำ มีทะเลสาบทั้งสองด้าน คือ ด้านทิศตะวันออก เป็นอ่าวไทย มีความยาวประมาณ 26 กิโลเมตร ทิศตะวันตกเป็นทะเลสาบ

ลักษณะภูมิอากาศ มี 2 ฤดู คือ

ฤดูร้อน	อยู่ระหว่างปลายเดือนมกราคม – ปลายเดือนพฤษภาคม
ฤดูฝน	อยู่ระหว่างปลายเดือนพฤษภาคม – ต้นเดือนมกราคม

แหล่งน้ำ

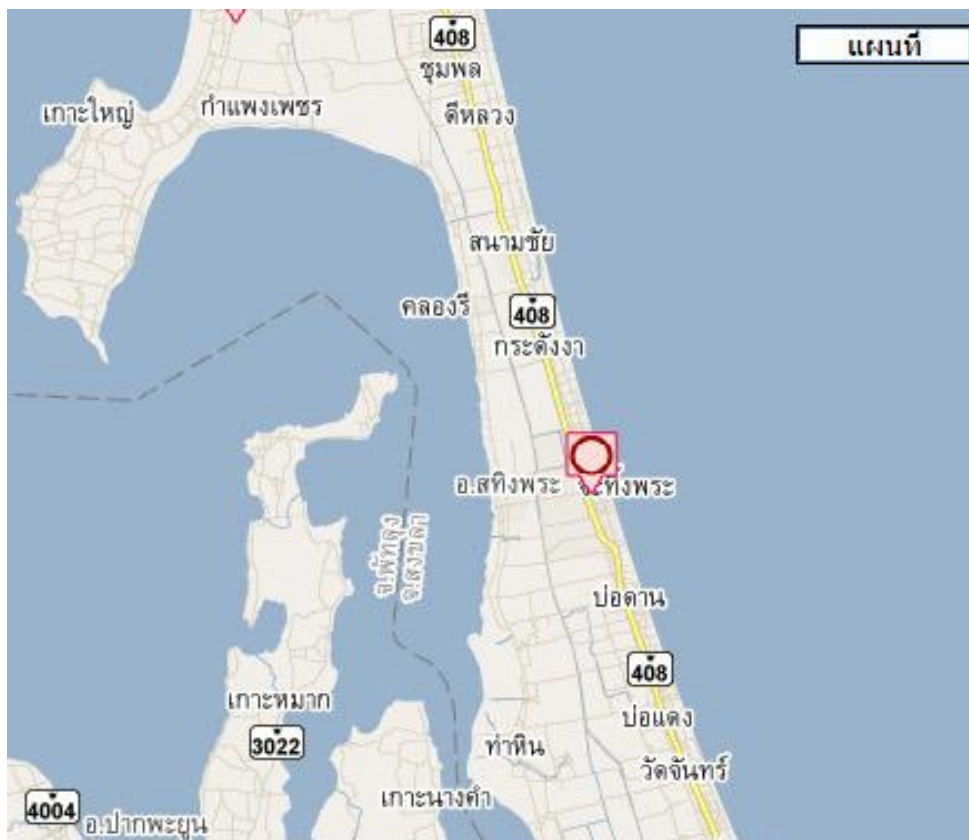
อำเภอสติงพระมีลักษณะพื้นที่ยาวเรียวทิศตะวันออกและตะวันตกประกอบด้วยอ่าวไทยและทะเลสาบ ดังนั้นจึงไม่มีชลประทานขนาดใหญ่ ราษฎรอาศัยน้ำฝน น้ำจากคลองอาทิตย์ และน้ำจากทะเลสาบสงขลา ในช่วงที่มีความเค็มต่ำ

ประชากรและครัวเรือน

อำเภอสังขละบุรี ในปี 2551 (ข้อมูลจากที่ทำการปกครองจังหวัดสงขลา ณ วันที่ 25 กรกฎาคม 2551) มีประชากรทั้งหมด 47,108 คน จำแนกเป็นชาย 23,017 คน หญิง 24,091 คน จำนวนครัวเรือน 11,137 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 97.00 รองลงมาคือศาสนาอิสลาม ร้อยละ 3.00

แผนที่อำเภอสังขละบุรี

เขตการปกครอง

อำเภอสังขละบุรี แบ่งการปกครองออกเป็น 11 ตำบล 76 หมู่บ้าน 5 ชุมชน ดังนี้

1. ตำบลวัดจันทร์	จำนวน 6 หมู่บ้าน
2. ตำบลบ่อदान	จำนวน 6 หมู่บ้าน
3. ตำบลบ่อแดง	จำนวน 6 หมู่บ้าน
4. ตำบลจะหิ๋งพระ	จำนวน 7 หมู่บ้าน
5. ตำบลดีหลวง	จำนวน 8 หมู่บ้าน
6. ตำบลกระดั่งงา	จำนวน 7 หมู่บ้าน
7. ตำบลสนามชัย	จำนวน 5 หมู่บ้าน
8. ตำบลชุมพล	จำนวน 7 หมู่บ้าน
9. ตำบลกุยคุด	จำนวน 9 หมู่บ้าน
10. ตำบลท่าหิน	จำนวน 9 หมู่บ้าน
11. ตำบลคลองรี	จำนวน 9 หมู่บ้าน

ชุมชน มีดังนี้ ชุมชนหน้าเมือง ชุมชนชายคู ชุมชนสาธูประดิษฐ์ ชุมชนพุทธกิจจารักษ์ และชุมชนบ้านจะหิ๋งพระ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

1. เทศบาลตำบลสังขละบุรี
2. องค์การบริหารส่วนตำบล 11 แห่ง ดังนี้
  - 2.1 องค์การบริหารส่วนตำบลวัดจันทร์
  - 2.2 องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อदान
  - 2.3 องค์การบริหารส่วนตำบลบ่อแดง
  - 2.4 องค์การบริหารส่วนตำบลจะหิ๋งพระ
  - 2.5 องค์การบริหารส่วนตำบลดีหลวง
  - 2.6 องค์การบริหารส่วนตำบลกระดั่งงา
  - 2.7 องค์การบริหารส่วนตำบลสนามชัย
  - 2.8 องค์การบริหารส่วนตำบลชุมพล
  - 2.9 องค์การบริหารส่วนตำบลกุยคุด
  - 2.10 องค์การบริหารส่วนตำบลท่าหิน
  - 2.11 องค์การบริหารส่วนตำบลคลองรี

สภาพสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม

สภาพสังคมเป็นสังคมชนบทมีความสัมพันธ์ของคนในชุมชนอย่างใกล้ชิดมีการพึ่งพาอาศัยกันค่อนข้างสูงเป็นสังคมเกษตรกรรมมีการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีเช่น ประเพณีงานทำบุญเดือนสิบ งานสักการะเจ้าแม่อยู่หัววัดท่าคุระ (หรืองานสมโภชเจ้าแม่อยู่หัววัดท่าคุระ) งานแห่ผ้าขึ้นห่มเจดีย์ ณ วัดจะทิ้งพระ ประชาชนส่วนใหญ่ของอำเภอสทิงพระนับถือศาสนาพุทธประมาณร้อยละ 97 อีกประมาณร้อยละ 3 นับถือศาสนาอิสลามมีวัด 37 แห่งสำนักสงฆ์ 3 แห่ง มัสยิด จำนวน 5 แห่ง

การศึกษา

ประชาชนของอำเภอสทิงพระมีการศึกษาอยู่ในระดับที่ดี ทั้งในและนอกระบบโรงเรียน มีสถานศึกษากระจายทั่วทุกตำบล ดังนี้

- โรงเรียนประถมศึกษา	จำนวน 28 แห่ง
- กศน.อำเภอสทิงพระ	จำนวน 1 แห่ง
- กศน.ตำบล	จำนวน 11 แห่ง
- โรงเรียนมัธยมศึกษา	จำนวน 6 แห่ง (รวมโรงเรียนขยายโอกาส)
- วิทยาลัยการอาชีพ	จำนวน 1 แห่ง
- สถานศึกษาเอกชน	จำนวน 2 แห่ง

การสาธารณสุข

มีโรงพยาบาล ขนาด 30 เตียง จำนวน 1 แห่ง คือโรงพยาบาลสทิงพระ

สำนักงานสาธารณสุข 1 แห่ง

สถานีอนามัยประจำตำบล 12 แห่ง

1. สถานีอนามัยตำบลวัดจันทร์
2. สถานีอนามัยตำบลบ่อदान
3. สถานีอนามัยตำบลบ่อแดง
4. สถานีอนามัยบ้านนางเหล้า
5. สถานีอนามัยตำบลชุมพล
6. สถานีอนามัยตำบลศิหลวง
7. สถานีอนามัยตำบลกระดังงา
8. สถานีอนามัยตำบลสนามชัย
9. สถานีอนามัยตำบลคูชูด
10. สถานีอนามัยตำบลท่าหิน
11. สถานีอนามัยตำบลคลองรี
12. สถานีอนามัยบ้านพรวน

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

มีสถานีตำรวจ 2 แห่ง คือ

1. สถานีตำรวจภูธรสทิงพระ
2. สถานีตำรวจภูธรชุมพล

ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม

ชาวสทิงพระโดยทั่วไปรักษาสืบต่อเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมโดยต่อเนื่อง ได้แก่

- ศิลปะการแสดง เช่น การละเล่นกีฬาพื้นบ้าน เช่นหนังตะลุง มโนราห์ เพลงบอก กลองยาว
- งานประเพณีและงานมงคล เช่นงานทำบุญผู้สูงอายุ งานแต่งงาน งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่

งานทำบุญ งานศพ

- งานเกี่ยวกับประเพณีท้องถิ่น เช่น การทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่ งานห่มผ้าพระธาตุเจดีย์ งานทำบุญสักการะหลวงปู่ทวดวัดพะโคะ(หรืองานทำบุญเดือนยี่) งานสักการะเจ้าแม่อยู่หัว วัดท่าคุระ (งานสมโภชเจ้าแม่อยู่หัววัดท่าคุระ หรืองานทำบุญเดือนหก) และงานวันลูกโหนด เป็นต้น

สถานที่ท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจได้แก่

- วัดพะโคะหรือวัดราชประดิษฐฐานตั้งอยู่บริเวณเขาพิพาทสิง หมู่ที่ 6 ตำบลชุมพล ห่างจากตัวอำเภอสทิงพระ ประมาณ 15 กิโลเมตร เป็นวัดที่จำพรรษาของสมเด็จพระเจ้าพะโคะ หรือ หลวงพ่อทวดเหยียบน้ำทะเลจืด อันเป็นที่เคารพสักการะของคน ภาคใต้ทั่วไป

- เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา ตำบลคูขุด ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลคูขุด ห่างจากที่ว่าการอำเภอสทิงพระ ประมาณ 3 กิโลเมตร ได้รับการประกาศเป็นเขตห้ามล่าสัตว์ป่ามาตั้งแต่ปี พ.ศ.2518 เตาที่สำรวจและพบนกประเภทต่าง ๆ ที่อาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวมีถึง 44 วงศ์ 137 สกุล 219 ชนิด อาทิ นกเป็ดน้ำ นกฟริก นกคาบแค นกนางแอ่น นกกระยาง ฯลฯ ช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับชมนกมากที่สุด คือ เดือนธันวาคม – เดือนพฤษภาคม โดยนักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือท่องเที่ยวชมนก อัตราค่าบริการลำละ 200 บาท ในช่วงเวลา 1 ชั่วโมง

- หาดมหาราช ตั้งอยู่หมู่ที่ 4 ตำบลจะทิ้งพระ ด้านทิศตะวันออกของที่ว่าการอำเภอ เป็นหาดทรายยาวประมาณ 3 กิโลเมตร มีการจัดบริเวณเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ และเป็นที่ตั้งของอนุสาวรีย์รัชกาลที่ 5 และมีการบอกเล่าต่อๆ กันมาว่า รัชกาลที่ 5 เสด็จประพาสต้น หัวเมืองปักษ์ใต้ ได้เสด็จเมืองจะทิ้งพระ มาขึ้นฝั่งที่หาดแห่งนี้

- **วัดจระกิงพระ** ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลจระกิงพระ เป็นวัดเก่าแก่ มีเจดีย์พระศรีรัตนมหาธาตุเป็นเจดีย์โบราณสถาน ศาลาหลวงพ่อดำนอน ซึ่งสร้างเมื่อครั้งสมัยกรุงศรีวิชัยและกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานไว้แล้ว นอกจากนี้ยังมีพระพุทธรูปปางไสยาสน์ หรือที่ชาวบ้านทั่วไปเรียกว่า “พ่อดำนอน” ซึ่งมีชื่อเสียงและเป็นที่เคารพสักการะของประชาชนทั่วไปด้วย

- **ย่านจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองสนามชัย** เป็นสถานที่จำหน่ายสินค้าพื้นเมืองหลายชนิด ตั้งอยู่บริเวณสองฝั่งถนนหัวเขาแดง-ระโนด หมู่ที่ 2 ตำบลสนามชัย ห่างจากที่ว่าการอำเภอสทิงพระ ประมาณ 12 กิโลเมตร สินค้าที่วางจำหน่ายบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่จะเป็นผลิตภัณฑ์พื้นเมืองของชาวสทิงพระ เช่น น้ำตาลแว่น น้ำตาลสด เครื่องจักสาน ขนมพื้นเมืองประเภทต่าง ๆ

- **สำนักสงฆ์ต้นเลียบ** ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลดีหลวง เป็นสถานที่ฝังรกรงของสมเด็จพระเจ้าพะโคะ เป็นสำนักสงฆ์เก่าแก่ มีบริเวณร่มรื่นมาก

- **วัดท่าคูระ** ตั้งอยู่หมู่ที่ 9 ตำบลคลองรี เป็นที่ประดิษฐาน ของเจ้าแม่อยู่หัววัดท่าคูระซึ่งเป็นพระพุทธรูปทองคำขนาดเล็ก เป็นที่เคารพสักการะของชาวภาคใต้

ข้อมูลการประกอบอาชีพ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนา เลี้ยงสัตว์ ทำการประมง

- **ด้านการเกษตร** มีการส่งเสริมการจัดทำเกษตรทฤษฎีใหม่ ส่งเสริมอาชีพผลิตจากตาลโตนด และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ ผลผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญและเพาะปลูกกันเป็นจำนวนมาก ในพื้นที่ได้แก่ ข้าว ต้นตาลโตนด มะม่วงเบา มะพร้าว มะขามเปรี้ยว ฝรั่ง มะละกอ อำเภอสทิงพระได้ให้ความสำคัญกับอาชีพข้างต้น เพราะถือเป็นรายได้อันสำคัญของชาวสทิงพระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งไม้ผล เป็นรายได้ที่กำลังเพิ่มขึ้นและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น โดยมีการปรับเปลี่ยนสภาพนาเป็นร่องสวน

- **ประมง** อำเภอสทิงพระ มีพื้นที่ขนานทั้งทะเลสาบสงขลาและอ่าวไทย จึงมีการทำประมงสองฝั่ง โดยฝั่งอ่าวไทยเรือที่ใช้ทำการประมงเป็นเรือขนาดเล็กถึงขนาดกลาง โดยใช้เครื่องมือประเภทอวนลอยกุ้ง อวนลอยปลา อวนจมปู อวนลาก ส่วนฝั่งทะเลสาบสงขลา เรือที่ใช้ทำการประมงเป็นเรือแจว เรือหางยาว ส่วนเครื่องมือทำการประมง ได้แก่ อวนลอยปลา อวนล้อม อวนลอยกุ้ง

- **ป่าไม้** ในเขตพื้นที่อำเภอสทิงพระ ไม่มีป่าไม้ขนาดใหญ่ มีแต่ป่าชายเลน บริเวณทะเลสาบและพื้นที่สงวนตามพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า คือ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลสาบสงขลา ซึ่งครอบคลุมพื้นที่ทะเลสาบสงขลาในเขตอำเภอสทิงพระทั้งหมด

- **ปศุสัตว์** การปศุสัตว์ในอำเภอสทิงพระ มีการเลี้ยงรายย่อยในครัวเรือนเป็นส่วนใหญ่ สัตว์เศรษฐกิจที่เกษตรกรนิยมเลี้ยงได้แก่ โค กระบือ แพะ สุกร เป็ด ไก่ เป็นต้น

- **อุตสาหกรรม** อำเภอสทิงพระ ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมเหมือนอำเภออื่น ๆ โดยมีเพียงอุตสาหกรรมเล็กๆในครัวเรือนไม่มีสถานประกอบการขนาดใหญ่ส่วนมากเป็นสินค้าที่ผลิตจากต้นตาลโตนด

สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์

สินค้าพื้นเมืองที่ขึ้นชื่อให้เป็นหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ได้แก่

- น้ำตาลแว่น และน้ำตาลผงชงกาแฟ บ้านคลองฉนวน หมู่ที่ 5 ตำบลชุมพล
- ขนมโก้ ขนมโก้มีไส้ ขนมงาขาว งาดำ บ้านชะแม หมู่ที่ 6 และหมู่ที่ 8 ตำบลดีหลวง
- หัตถกรรมไยตาล กล้องกระดาศทิงซุ (ไยตาล) กระเป่า (ไยตาล) หมู่ 4 บ้านจะทิ้งพระ
- หมวกไยตาลบ้านบ่อกูด หมู่ที่ 5 ตำบลกระดังงา
- ถ้วยกาแฟ และน้ำส้มตาลโตนด บ้านท่าหิน หมู่ที่ 6 ตำบลท่าหิน
- น้ำตาลสด บ้านสนามชัย หมู่ที่ 2 ตำบลสนามชัย
- ลูกตาลสด บ้านจาก หมู่ที่ 3 ตำบลคลองรี และบ้านสนามชัย หมู่ที่ 2 ตำบลสนามชัย
- กล้ายวบและขนมครองแครง บ้านแคบน หมู่ที่ 2 ตำบลบ่อแดง
- เต้าเจี้ยว และบุก (ข้าวย่ำ) บ้านจะทิ้งพระ หมู่ที่ 4 ตำบลจะทิ้งพระ
- น้ำพริกเผา ข้าวซ้อมมือ – ข้าวกล้อง และไข่เค็มเสริมเกลือไอโอดีน บ้านแหลมวัง ตำบลคูขุด
- ข้าวซ้อมมือบ้านบ่อประคู้ หมู่ที่ 3 ตำบลวัดจันทร์
- กะปิกุ้ง บ้านพังแหวน หมู่ที่ 6 ตำบลคลองรี
- กุ้งส้ม บ้านคลองหนัง หมู่ที่ 6 ตำบลคลองรี
- ตะกร้าไม้ไผ่ บ้านกระดังงา หมู่ที่ 3 ตำบลกระดังงา
- ปลาตุกร้า บ้านท่าคุระ หมู่ที่ 8 และ 9 ตำบลคลองรี
- น้ำพริก บ้านวัดประเจียก หมู่ที่ 5 ตำบลสนามชัย

กลุ่มศิลปวัฒนธรรม สถานที่ และบริการ

- วัดพะโคะ บ้านพะโคะ หมู่ที่ 6 ตำบลชุมพล
- อุทยานนกน้ำคูขุด บ้านคูขุด หมู่ที่ 4 ตำบลคูขุด
- วัดจะทิ้งพระ บ้านจะทิ้งพระ หมู่ที่ 4 ตำบลจะทิ้งพระ
- วัดท่าคุระ บ้านท่าคุระ หมู่ที่ 9 ตำบลคลองรี
- หาดมหาราช บ้านจะทิ้งพระ หมู่ที่ 4 ตำบลจะทิ้งพระ

ระบบบริการพื้นฐาน

การคมนาคมมีทั้งทางบกและทางน้ำแต่ประชาชนส่วนใหญ่ใช้เส้นทางถนนเป็นเส้นทางหลัก เพราะสามารถเชื่อมต่อพื้นที่จังหวัดอำเภอและระหว่างตำบลได้มากที่สุด

การคมนาคม ระหว่างอำเภอสทิงพระ กับอำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินสายถนนห้วยเขาแดง – ระโนด สามารถเดินทางเข้าสู่ตัวเมือง 2 เส้นทาง คือ จากอำเภอสทิงพระ ถึงห้วยเขาแดง ระยะทางประมาณ 33 กิโลเมตร แล้วข้ามแพขนานยนต์ที่ห้วยเขาแดง หรืออาจใช้เส้นทางจากอำเภอสทิงพระผ่านสะพานติณสูลานนท์ ระยะทางประมาณ 56 กิโลเมตร เข้าสู่ตัวเมืองจังหวัดสงขลาได้

ทางน้ำ มีทั้งทะเลหลวงและอ่าวไทย โดยสามารถเดินเรือจากอำเภอสติงพระ ถึงหัวเขาแดง ได้โดยเลียบ
ชายฝั่ง ส่วนเส้นทางทะเลสาบหรือทะเลหลวงไม่ค่อยนิยมเดินทาง เพราะน้ำในทะเลสาบบางช่วงตื้นเงินไม่
สะดวกในการคมนาคม